

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO.

33. števil.

Maribor, dne 17 avgusta 1922

56. letnik.

Katoliške prireditve.

Dne 20. avgusta katoliški shod v Mariboru.

Dne 27. avgusta katoliški shod v Slov. Bistrici, — euharistični kongres v Varaždinu in velik orlovski tabor v Celju.

Dne 3. septembra bo katoliški shod v Brežicah ob Savi in orlovski tabor v Murški Soboti.

Dne 8. septembra bo katoliški shod pri Sv. Križu nad Dravogradom.

Dne 10. septembra je II. dolenski orlovski tabor v Novem mestu.

Katoličani! Gre za prerod našega ljudstva v Kristusu in proti sovražnim navalom brezverstva in framazonstva! V enotnem nastopu in odporu je naša moč, ki mora priti do polnega izraza z mnogoštevilno udeležbo na katoliških shodih in orlovskih taborih! — Na noge in v boj za Boga in domovino!

Orlovski dnevi v Brnu.

Brno, 12. 8. 1922.

Ne bom opisoval potovanja, ki je poteklo vseskozi v najboljšem razpoloženju in brez najmanjšega omembe vrednega dogodka. Disciplina je bila vzorna. Del izletnikov se je medpotoma odvojil v Prago in je danes že tudi v Brnu.

Vreme je ugodno. Dne 10. t. m. proti večeru smo do speli v Brno v številu 1052 Jugoslovancev. Od teh je bilo 264 bratov in 68 sester v kroju. Na z zastavami in zelenjem okrašeni postaji nas je pričakovalo mnogoštevilno občinstvo in zletni odbor z godbo. Po pozdravnih govorih, na katere je odgovoril brat predsednik JOZ dr. Megler, smo odkorakali ob sviranju koračnice skozi mesto na zletišče. Povsod po ulicah je bil gost špalir prebivalstva, ki nas je navdušeno pozdravljalo in raz oken so se vsipale cvetice. Drugi dan je dospel vlak Francozov in Belgijancev. Pripeljali so tudi godbo s seboj. Po vseh ulicah kar mrgoli zletnikov od blizu in daleč.

Telovadišče zavzema ogromen prostor, ki ga kra sijo zgradbe za razne zletne oddelke, okusni slavoloki in portali ter umetniško ozaljšane tribune za gledalce. Ob vhodu stoji ogromna soha Orla z orlom na rame njih. 12.000 naraščajnikov je nastopilo s prostimi vajami že pred nekaj dnevi. Tu je tudi razstava obrtnikov Ljudske stranke.

Častno predsedstvo je prevzel glavni poveljnik francoske armade maršal Foch (Foš) in za njim mnogi cerkveni dostojanstveniki in druge znamenite osebe skoro vseh katoliških narodov Evrope. Šole, vojašnice in druge prazne zgradbe so stavljene na razpolago za prenočišča.

Poleg rednih vlakov je dnevno še 35 posebnih vlakov, ki zapirajo sapo nasprotnikom. Orlovske kontrolne patrolje hodijo po mestu in že ob 10. uri zvečer hiti vse na svoja prenočišča. (Sedaj pa pomislimo, kako so še pozno v noč rjevali pijanci po Ljubljani ob priliki sokoškega zleta! — Op. ur.)

Današnjih tekem so se udeležili jugoslovanski, češki, ameriški in francoski telovadci. Belgijci so telovadili posebej, ker imajo drugačen telovadni sistem. — Ljubljana, Jesenice, Škofjaloka in ljubljanska okolica so se sijajno pokazali.

Sinočni pozdravni večer na čast gostom je bil nad vse ganljiv. Zastopniki raznih narodov so govorili v svojih jezikih in vendar smo se razumeli, ker nas vse spaja trdna vez globoke katoliške zavesti, kar sta zlasti poudarjala oba češkoslovaška ministra Dolanski in dr. Šramek. Dijaštvo je imelo posebno zborovanje.

Škof dr. Jeglič je imel danes sv. mašo-zadušnico za vse padle in umrle člane orlovskih organizacij. Skozi ves dan so se vršila razna zborovanja in skušnje za nastope.

Zvečer je bil v gledališču in na telovadišču velik koncert.

Glavno pa bo v nedeljo. Vsi se s koprničnim srcem pripravljamo na te dneve, ko bo na stotisoče gledalcev upiralo svoje poglede na vstajajoče orlovstvo.

Bog živi!

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Ministri so se razbežali na vse strani na počitnice v razna kopališča ali »banje« in samo od časa do časa se jih nekaj znajde v Beogradu, da se posvetujejo ter ukrepajo to in ono. Te ministrske seje in vlad na poročila o njih so prav značilna za našo vladno. Gospodje zastopajo drug drugega, često se tudi skregajo, ker hočejo drug drugega prekositi v sebičnih naklepih za sebe in za svojo stranko. Tako sta se hudo sprla musliman Omerović in radikal Laza Marković. Prvi je minister za narodno zdravje, drugi pa minister pravde in

ko je drugi prvega zastopal, je denar, določen za jetične bolnike v sarajevski bolnici, obrnil za zgradbo neke — pravoslavne kapele.

Proračun je samo na papirju, ministri že sedaj zahtevajo posebne kredite za izvanredne izdatke. Prvi pri tem je bil seveda minister vojne, ki je zahteval kar sto milijonov.

Kronski svet je zboroval te dni v Ljubljani, od ene vladne strani se zatrjuje, da bi se imele rešiti važne stvari, med drugim tudi zadeva princa Jurja, od druge strani pa trdijo, da je ta vladni sestanek samo formalnega značaja, da novi policajdemokratski minister Timotijević položi prisego in da kralj dobi potrebna poročila pred odhodom v inozemstvo.

Novi notranji ali policijski minister mnogo obeta in povspel se je celo do trditve, da bo vse v najlepšem redu, ko vsi spoznajo — blagoslove vidovdanske ustave. Z drugimi besedami bi lahko rekel, da bo urejeno vse tedaj, ko bodo vsi zlezli v njegovo policajdemokratsko in radikalno stranko.

Državnozbornsko volilna razdelitev mandatov. Srbija z Macedonijo dobi 114, Hrvatska 68, Bosna in Hercegovina 48, Vojvodina 34, Slovenija 26, Dalmacija s hrvatskim Primorjem 16 in Crnagora 7 poslancev. — Ako se posreči vsaj delno enoten nastop proticentralističnih strank, je zmaga revizionistične politike kljub izumetičenim premoči srbijanskih strank zagotovljena.

O ameriškem posojilu so vladni listi in parlamentarci na vse pretege trdili, predno je bilo sprejeto, kako se bo ob njem valuta popravila, draginja padla in dinar dvignil. To isto so trdili tudi o ustavi. Sedaj imamo ustavo in imamo posojilo, pa kljub temu gre vse rakovo pot. Zakaj? Zato, ker imamo piškavo in povrh tega še centralistično ustavo, posojilo pa obremenjeno s strahovitimi pogoji, od katerih imajo korist le izdajci. Ali naj pogrejemo k temu še lopovsko zamenjavo kron v dinarje in goljufivo odvzetje 20 odstotkov? Ni treba! — Ali je še kdo, ki ne pozna centralizma?

ITALIJA

Nova italijanska vlada je na zelo slabih nogah. — Delavni sloji in delavske stranke jo ne morejo podpirati, ker nima smisla za njih težnje, fašisti ji pa tudi nasprotujejo, ker se jim zdi premehka in premalo načelna proti delavskemu gibanju. Fašistovska predrzno gre celo tako daleč, da je vodstvo fašistov na svojem zborovanju v Milanu javno grozilo, da bo razgnalo parlament ter prevzelo oblast v svoje roke.

MADŽARSKA.

Madžarski listi na vso moč napadajo tuja, zavezniška zastopstva, ki se nahajajo v Budimpešti. Madžarsko nazadnjaštvo bi rado izvajalo svojo strahovlado brez vseh prič in brez vsake kontrole iz zapadne Evrope. Francoski poslanik se je pritožil pri vladi, minister je obljubil odpomoč, gonje pa niso prenehale.

KONFERENCA ZAVEZNIKOV V LONDONU.

Nemčija ne more plačati obrokov vojne odškodnine, naložene ji od zmagovalcev-zaveznikov. Zato se vrši sedaj v Londonu konferenca vrhovnega sveta, ki skuša urediti to vprašanje z ozirom na to, ker je Francija poslala Nemčiji ultimatum, da bo izvajala skrajne konsekvence, če Nemčija ne plača svojih obrokov. Na drugi strani pa zahteva Amerika od Anglije dolgove privatne lastnine in ker Anglija nima razpoložljivih sredstev, zahteva od svojih zaveznic Francije, Belgije, Italije in tudi Rusije, da plačajo, kar so dolžne. Ako Anglija dopusti Franciji zasedbo gospodarskih virov, potem bo prikrasjena še pri plačilih iz Nemčije. Velike zavezničke so torej brez razpoložljivega denarja, torej takorekoč, čeprav je njih valuta visoka, pred nekakim gospodarskim polomom, ker zaradi visoke valute ni eksporta in velik del industrije počiva. Lloyd George hoče na konferenci posredovati, Francija pa noče odnehati od sklepa in namena svojega pritiska na Nemčijo. Začela je že izganjati Nemce iz Alzacije-Lorene ter pleniti njih premoženje. Iznanci smejo vzeti s seboj samo 5000 mark na osebo, za cele rodbe samo 10.000 mark, od druge svoje lastnine pa samo toliko, kolikor lahko nosijo v rokah, vse drugo pa zaplenijo Francozi. Do izvedbe kakih drugih nakan proti nemški državni imovini bode težko prišlo, ker bodo Angleži nasprotovali in ker se je zelo nevarno igrati z ognjem ogorčenja v nemškem narodu.

PROTI OBOROŽEVANJU.

Dne 6. t. m. so v Londonu otvorili konferenco kat. svetovne zveze za poglobitev mednarodnega sporazuma. Konferenco je s cerkvenim govorom otvoril dr. Charles I. Jofferson iz Novega Jorka. Govoril je o krščanskem bratskem razumevanju in o poštrevovalnosti. Človek, narod, cerkev, država, ki niso prožeti tega duha, niso krščanski. Dovolite, — je rekel g. Jofferson — da v imenu Kristovem zahtevamo konec oboroževanja. Ne samo en narod, vsi morajo odložiti orožje!

Naša zborovanja.

V nedeljo, dne 20. avgusta vsi

NA KATOLIŠKI SHOD

ki se vrši na vrtu dijaškega semenišča nasproti gimnaziji. Udeleženci se zberejo na Slomškovem trgu pri stolni cerkvi med 7. in 8. uro zjutraj. Ob 8. uri odkorakamo skupno po Stolni ulici čez Glavni trg in Gosposko ulico na zborovališče. Ta mbo ob pol 9. uri pridiga (kanonik dr. Vraber) in pontifikalna sv. maša (kapiteljski vikar dr. Matek). Nato shod, na katerem govorijo dr. Anton Korošec, dr. Leskovar, urednik Kremžar in prof. Vesenjajak. Po shodu takoj večernice z zahvalno pesmijo in posvetitvijo presv. Srcu Jezusovemu.

Dolžnost vseh katoliških Slovencev je, da se polnoštevilno udeležijo te katoliške manifestacije.

Ob slabem vremenu bo služba božja ob istem času v stolnici, zborovanje pa v veliki dvorani pri Götzu.

Orlovski tabor v Celju. Po celi naši škofiji se vršijo letos katoliški shodi z najsijajnejšim uspehom. V Celju bo pa mesto katoliškega shoda dne 27. t. m. velik orlovski tabor z sledečim sporedom: Od pol 8. do pol 9. ure sprejem gostov, z zbiranjem članov in članic pred kolodvorom. Sprevod po mestu. Po sprevodu sveta maša na Glavnem trgu. Popoldan ob pol 3. uri javna telovadba na glaziji. Po telovadbi prosta zabava. Pri sprevodu, pri sv. maši in telovadbi svira vojaška godba dravske divizije iz Ljubljane. Krščanska mladina! To bo tvoj dan! Prihiti polnoštevilno v Celje kakor tudi vsi ljubitelji in prijatelji poštene krščanske mladine.

Pri Mariji Snežni na Veliki se vrši v nedeljo, dne 20. avgusta t. l. po rani maši v gostilni g. Celcer politično zborovanje Slov. ljudske stranke. O političnem in gospodarskem položaju bo poročal g. poslanec Ivan Roškar. Somišljeniki iz okoliških občin, vsi ta dan na shod!

Mozirje. V nedeljo, dne 20. avgusta, po rani službi božji shod SKZ v Mozirju. Poroča narodni poslanec Vladimir Pušenjak o političnem in gospodarskem položaju.

V Stoprech pri Rogatecu se je vršil dne 13. avgusta t. l. po rani maši pred hišo župana lepo uspeli shod naše SLS, na katerem je govoril poslanec Davorin Krajnc, ki je v velikem številu zbranim zborovalcem obrazložil vzroke naših slabih gospodarskih in političnih razmer. Njegova izvajanja o političnem položaju v parlamentu in o delovanju strank je zbrana množica zasledovala z velikim zanimanjem.

Pri Sv. Bolfenku v Haložah se je v nedeljo, dne 13. t. m. po paoznem opraviilu vršil lep shod naše SLS, na katerem je obširno poročal poslanec Davorin Krajnc. Njegova izvajanja so bila tako zanimiva, da so molčali še celo tisti zaslepljeni, ki so poprej grozili, da bodo ta naš shod razbili. Na shodu predlagane resolucije, da se izreče zaupnica Jugoslovanskemu klubu in našemu voditelju dr. Korošču, da se zahteva verski pouk v vseh šolah, zahteva po avtonomiji ter da se ukrene vse potrebno za nabavo živil, so bile sprejete z velikim navdušenjem.

Na shodu pri Sv. Marku nize Ptuja v nedeljo, dne 13. avgusta je bila navzoča skoro vsa župnija. Shodu je predsedoval župan Vršič. Govorila sta na shodu posl. Žebot in prof. Vesenjajak. Zbrano ljudstvo je našim poslancem izreklo zahvalo in popolno zaupanje. Na shod se je priklatil kot špijon tudi glavni tajnik SKS, znan zloglasni Brus. Toda komaj ko je začel delat zgago, so mu že naši kreпки fantje zagrozili, da ga spravijo za dravski breg, nakar jo je korajžno odkuril. Vsi zapeljani so spoznali, da so taval na krivih potih in danes lahko rečemo, da je odklenkalo samostojnejšem ter da se Dravsko polje nahaja v našem taboru.

Na shod v Spuhlji pri Ptuju dne 13. t. m. je prihitelo okoli 200 ljudi. Shodu je spretno predsedoval občinski odbornik in posestnik Kolarč. Poročal je poslanec Žebot. Tudi nata shod je prikimal tisti neizogibni Brus, tajnik Samostojne, ki bi bil rad prodal svojo modrost, toda zbrani zborovalci ga niso marali poslušati. Na shodu je bilo izrečeno popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu. Spuhlja je v našem taboru!

V zavrću pri Ptuju se je vr vršil 15. t. m. shod naše SLS, na katerem se je sijajno pokazalo, da je vse ljudstvo Halož v našem taboru. Na stotine ljudi je prihitelo iz domačih, sosednih in hrvatskih krajev na ta lepo uspeli shod, katerega je otvoril g. Borovinšek. Za predsednika je bil izvoljen župan g. Potisk. Govorila sta poslanec Žebot in prof. Vesenjajak. Ljudske množice so glasno pritrdjevale izvajanjem govornikov in so sklepno izrekle neomajno zaupanje Jugoslovanskemu klubu. V imenu navzočih se je govornikoma zahvalil g. Rižnar iz Gajovec ter izjavil, da je v ptujskem okraju za vedno odklenkalo samostojnejšem in da je ljudstvo v taboru Slov. ljudske stranke.

Tedenske novice.

Radi praznika Vnebovzetja je izšel tokrat »Gospodar« samo na štirih straneh. Prihodnja številka bo zopet na 8 straneh.

Važno za udeležence Euharističnega shoda v Vara-

Edinu! Udeleženci imajo polovično vožnjo na južni in državni železnici. Za izkaznico, katero dobijo v frančiškanskem samostanu v Varaždinu, se plača 5 dinar. Najbolje bo, da se pripeljejo dne 27. zjutraj, t. j. v nedeljo, z onim vlakom, ki odhaja iz Maribora ob 5.26 v jutro. V Varaždinu se bo na njihov prihod čakalo, zato imajo Slovenci govor ob pol 10. uri dopoldne. Da bi se mogli isti dan vrniti z vlakom, ki odhaja iz Varaždina popoldne ob 5.05. uri, se je procesija preložila na 3. uro. Udeleženci, njih število, naj ne kolikor preje oglasijo v frančiškanskem samostanu v Varaždinu.

Zmaga SLS na Viču pri Ljubljani. Doslej je bila občina Vič pri Ljubljani v rokah policajdemokratov. Pretečeni teden so se vršile volitve župana in občinskih svetovalcev. Z liberalci in z njihovimi samostojneškimi podrepniki zvezani socialisti so propadli na celi črti. SLS je dobila župana in vse občinske svetovalce. — Ta ko se podira trdnjava za trdnjavo ljudskih izkoriščevalcev!

Nove lopovščine policajdemokratov pred sodiščem. V Ljubljani se je dne 11. t. m. vršilo pred okrajnim sodiščem zanimivo nadaljevanje sodne razprave na tožbo bivšega ministra dr. Kramerja proti inž. Tavčarju, ki je trdil, da je dr. Kramer nepošten. Zasiščane so bile priče, ki so izpovedale, kakor sledi: Prof. Breznik je izjavil, da mu je dr. Kukovec vpričo inž. Tavčarja povedal, da mu je le-ta očital obrambo nepoštenih ljudi, kakor je n. pr. dr. Kramer, ki je kot trgovinski minister dovolil nacionalizacijo vevške papirnice samo pod pogojem, da se je večja skupina delnic odstopila prijateljem dr. Kramerja. Delniška tiskarna (Jutro, Domovina, Kmetijski list) je dobila 3000 delnic, katere je razdelila med svoje prijatelje (policajdemokrate in samostojneže). Dr. Reisner je izpovedal v bistvu isto. Dr. Ravnihar pa je dodal, kak hrup so zagnali pri seji mladini, ko jim je inž. Tavčar očital nepoštenje. Najbolj so se potegovali za dr. Kramerja Gregorka, Kejžar iz Maribora in Luka Jelenc (že ve zakaj!). Sodnik je nato, ker je dejanski stan dognan, preložil glavno razpravo, da se dožene dokaz resnice. — O rezultatu bomo poročali.

V časih tlake. Iz Dornave pri Ptuj nam poročajo: Zdi se, da še vedno živimo v časih tlake. Saj tako si misli grajsčaka Lippit in njegov sorodnik Guidon Pongratz. Svoje uslužbenke zmerjata z najizbranejšimi izrazi iz prirodoslovja. In kako jih zna ta fini nemški plemenitaš izžemati! Kakor citrono. Nadvrtnarju n. pr. plačuje mesečno 200 kron in hrano. Da pa ta hrana za služinčad ne pride predrago, pa ima neko ženšče, ki uživa za svojo službeno «vestnost» napram uslužbenecem pri gospodarju gotove privilegije. Dasi ima 5—6 milijonov vsakoletnega dobička pri vinu, vendar dobe viničarji in sicer ob nedeljah nekaj kislega, neužitnega jabolčnika. Gozdar ima 500 kron mesečne plače za šesteroglavo rodbino, pristav pa 200 K. Če hočejo živeti, morajo krasti, kar je pokazala sodna obravnava v Ptuj. Dninarji dobivajo 3 dinarje dnevno brez hrane in pijače! Nek siromak, ki je že 40 let pri grajsčini, je popolnoma opešal in živi v hlevu pri tuberkuloznih kravah; uši in nesnaga ga bodo rešili trpljenja. In gospod Pongratz ga je hotel vreči čez prag, češ, da nima od njega prav nobene koristi. Njegovo veliko posestvo bi moralo spadati pod agrarno reformo. Toda to se ne bo zgodilo, ker Pongratz pridno maže. Agrarni direktor se odziva raznim vabilom na izlete in pojedine ter po več dni ostaja na loviščih prostrane grajsčine. Tako bodo še dolgo živele nemške pijavke na naši zemlji, dokler ljudstvo samo ne spregleda.

Ormoška Kmetijska podružnica predlaga v odklonevanje za zasluge, pridobljene na polju kmetijstva, sledeče trgovce in sicer: Ivana Veseliča, Ludvika Kuhariča in Lovreča Petovarja za uspešno razdelitev galice in dveh vagonov desk med kmetovalce, ki so člani kmetijske podružnice, konečno št. Grivca za razdelitev udeležja, vse naročeno pri Kmetijski družbi na račun in za udeležje kmetijske podružnice v Ormožu. Cestitamo!

Prišilil bi jih rad k Sokolu. (Dopis iz Polenšaka pri Ptuj). Učitelj Fink je postal zadnji čas zelo agilen agitator za Sokola. Učencem, ki so naraščajniki Orla, se je celo predrznil groziti s kaznijo za nje in njihove stariše, češ, da jih bo ovadil sodišču. Seveda, po katerem paragrafu, tega ne pove. Vprašamo pa, kdo mu daje pravico in pogum, naše otroke siliti k brezverskemu Sokolu? Naše otroke bomo vzgajali, kakor bomo spoznali za najboljše, njegovih brezverskih nauk pa ne potrebujemo, najmanj pa njegovega komandiranja. Zaveda naj se, da je plačan z našim denarjem! Torej gospod učitelj, pustite na miru Orla in ne brigajte se za Sokola, pač pa za krščansko versko vzgojo Vam izročene mladine!

Samooblasten šolnik. Iz Polenšaka pri Ptuj se nam poroča: Pred nedavno smo imeli dvomljivo čast, da smo se morali pečati z našim samooblastnim šolnikom, ki živi v domišljiji, da je na našem Polenšaku nekronani kralj. Evo nov dokaz, kaj si drzne počenjati ta samooblastni šolnik. Dne 27. julija 1922 je imela naša šolska mladina pod vodstvom našega šolnika in njegove soproge-učiteljice izlet v Ptuj. Izletniki so se nastavili na vrtu gostine «Novi svet». Popoldne je prišel na vrt pošten sadjerejec, da ponudi žejni šolski mladini, ki niti pitne vode ni imela, dočim sta se naš šolnik in njegova boljša polovica krepili s kozarci piva, nekaj jabolok po skrajno nizki ceni (4 jabolke za 1 krono). Ta cena za res lepo sadje gotovo ni bila pretirana. Kakor jastreb iz neba je priletel naš šolnik ter nahlulil sadjerejca z drznim poveljem: «Odstranite se takoj!» Prišel je tudi njegova soproga ter iztrgala iz rok učencu 4 jabolke, katere si je kupil ravnomer za eno krono, ter jih vrnila sadjerejcu z drznim klicem: «Kaj misliš! štiri jabolke za eno krono, ali si neumen — jaz ti dam doma celo drevo za 1 krono!» Zopet nov dokaz, kako naše liberalno učitelstvo sovraži naš kmetijski stan. Gospodu šolniku in učitelju oprogi bodi povedano, da smo siti vajinega samooblastnega vedenja! Tisti šolski vrt, ki ti obrodi sadje, ni tvoja, ampak je šolska, torej naša last. Prišel pa bo čas, upajmo,

da ni več daleč, ko bomo temeljito obračunali s tem «izobraženim» človekom, kajti božji mlini meljejo počasi, a sigurno!

Petindvajsetletnica gasilskega društva na Hardeku pri Ormožu. Naše gasilsko društvo je slavilo dne 13. avgusta 1922 25letnico svojega obstanka. Udeležilo se je 15 gasilskih društev, kot zastopnik Jugoslovanske gasilske zveze v Ljubljani župni načelnik gornjegrajske gasilske župe gospod Vengust, ter načelnik ljutomerske gasilske župe gospod Rajh. Sv. maša, obhod in veselica so se vršili v Ormožu. V imenu Ormoža, ki je bil kakor Hardek v zastavah, je čošle gasilce pozdravil gospod občinski odbornik Veselič, na kar se je vršila na glavnem trgu božja služba, pri kateri je domača društvena godba precizno in milodoneče igrala Miklošičevo mašo, domači č. g. dekan Glihe pa govoril o zgodovini in pomenu gasilskih društev sploh, ter posebno priznalne besede domačemu jubilatnemu društvu. Po veličastnem obhodu vseh gasilcev skozi mesto, pri katerem ste sodelovali dve gasilski godbi, domača in trgoviška, se je vršil slavnostni občni zbor, kjer je društveni in župni načelnik g. Hanželič pozdravil zastopnike ormoškega mesta in načelnika okrajnega zastopa ormoškega, zastopnika JGZ, zastopnike gasilskih žup in društev. Slavnostno predavanje o početku, razvitku in delovanju društva, o njegovih zaslužnih načelnikih, članih in podpornikih je imel društveni in župni tajnik gospod Rosina. Za tem se je vršil občni zbor Gasilske župe ormoške, ki šteje sedaj 9 gasilskih društev; pri tem zborovanju so se sprejela enotna župna pravila. Popoldne je bila tehnična gasilna vaja na Hardeku; v obrambo se je z brzgalno naskočila od dveh strani hiša gospoda Petka; gasilci so s svojim mirnim in razumnim nastopom pokazali izurjenost in disciplino. Za tem se je vršila ob zvonkih glasih že imenovanih godb in ob veliki udeležbi ljudstva na vrtu gostilne gospoda Horvata veselica, ki se je prav dobro obnesla. Gasilskemu društvu hvala za vsak slučaj na pod 4. navedeni način posebej določeno blagoslova.

Najlepše pozdrave in obilo sreče na polju in v vinogradih želijo slovenski fantje svojim doma ostalim, kakor tudi staršim fantom in dekletom iz Stare Turčije, Požaj, Črnagora.

Žrtve Drave. 9. avgusta se je potegnilo iz Drave guilo truplo nezname utopljenke; domneva se, da je kake tri tedne ležala v vodi. Stara je okoli 30 let, srednje rasti in precej močnega života. Obležena je v črno ali temno obleko, kolikor se je pač barva še dala razločevati; košček obleke ima shranjen grobokop. Ker je truplo vsled dolgega ležanja v vodi bilo že precej izpremenjeno, se druga znamenja ne dajo navesti. Sorodniki, oglasite se pri župnijskem uradu sv. Marka niže Ptuja.

Umrla je v Mozirju Marijina družbenica Antonija Dimc v starosti 26 let. Zapustila je mater, sestro in tri brate. Na zadnji poti so jo spremljale članice Marijine družbe, ki so ji tudi okrasile mrtvaški oder. Vrli mladenki svenila večna luč!

Veliki požar v Šmartnem na Pohorju. V petek, dne 11. avgusta po noči je zbruhnil požar v gozdu gosp. Jurija Ačka in uničil celi gozd. vrednost dreves, katera so poškodovana, znašajo 80.000 kron. Požar je zakrivila najbrž maščevalna roka. V jutru 12. avgusta so prihiteli Jurij Ačko, Leopold Vorša, trgovec in Simon Rauš. Toda zaradi velikega požara je bilo gašenje nemogoče.

Starec požigalec in samomorilec. Iz Sladke gore nam poročajo: Pri nas sta živela 65 let stari Janez Gorjup in njegov zet v rednem prepiru in nemiru. Vedno kreganje je starca tako razjezilo, da se je maščeval nad svojim zetom na ta način, da mu je zažgal hišo, katero je upepelil požar prav do tal. Iz strahu pred kaznijo se je vrgel stari Gorjup pri Poljčanah pod tovarni vlak, ki je požigalca smrtno povozil.

Zagonetna smrt. Vlakovodja osebnega vlaka, ki je vozil te dni na sarajevski progi, je zapazil nedaleč od Trebinja med Tračnicami človeško glavo. Ustavil je vlak, vlakospremno oboje in potniki so šli pogledat, kje in česa je človeška glava. Šele komisija iz Trebinja je spoznala, v od železniškega koleasa od trupa odrezani glavi trebinjskega čevljarja Josipa Moroveka iz Češkoslovške, ki je veliko let bival v Trebinju in je bil znan kot pijanec. Nekaj proci od glave je bilo tudi truplo in steklenica žganja. Komisija je dognala, da se je Moravek napil, prišvedral do železnice, se spodtaknil, padel preko tračnic, vsled pijanosti ni mogel ustati, pa mu je odrezal vlak glavo.

Roparski umor. Dne 13. t. m. so našli v šumici v bližini Komola pri Zagrebu neki Vinko Trubič, star 17 let, doma iz Dobrinja, okraj Aleksandrovo s porezanim vratom. V bližini žrtve je ležal oster nožič. Policia je dognala, da je Trubiča zvalil v gozd kak potepuh. Brž ko je lopov izvekel iz Trubiča, da ima denar, mu je z nožem oropal vrat, ga oropal in nato neznan kam pobegnil.

Krvav dogodilja v bližini Broda. Iz sela Trnjana pri Brodu poročajo sledeči krvavi dogodilja: Otroci Franca in Neže Velikanovič iz sela Trnjana so zasmehovali Katarino Kremer, ki je bogata posestnica mlina. Kremer je v jezi pretepla enega od njo zasmehujočih otrok. Ko je Kremerca tepla otroka, je pridrvela nad njo mati otrok ter jo z tako silo lopnila s sekiro po glavi, da se je Kremerca pri priči zgrudila. Ko je videla Kremerčina hčerka Marija svojo mater v nezavesti na tleh, ji je prihitela na pomoč. A na to je pridrvel na mesto poboja njen mož Franjo in se zagnal v Margo z nožem. Marga je bežala pred divjakom, a še doma na dvorišču jo je dobil in ji zasadil nož v srce, da je ostala pri priči mrtva.

Gospodarstvo.

NE TAKO!

Vinogradnik: R. Košar.

Pri zadnji seji vinarskega in sadjarskega odseka Slovenske kmetijske družbe v Mariboru dne 10. t. m. je prišel v razpravo slučaj, ki je vreden, da se z ozirom na idealna stremjenja, katerim naj služijo naše vinogradniške organizacije v Jugoslaviji, nekoliko natančneje obravnava.

Prečital se je dogovor, ki se je sklenil med vinarskim društvom v Brežicah in njegovim odsekom za razstavljanje vin iz okolišča imenovanega vinarskega društva na ljubljanskem velesejmu kakor sledi:

1. Vinarsko društvo v Brežicah izjavlja po svojih zakonitih zastopnikih, da radi finančijelnih težav ne

more samo prirediti razstave vin iz svojega okoliša na ljubljanskem velesejmu in da vsled tega privoli, da se sestavi iz članov tega vinarskega društva v Brežicah poseben razstavljalni odsek, ki se naziva: «Razstavljalni odsek vinarskega društva v Brežicah.»

2. Vinarsko društvo v Brežicah izjavlja dalje, da prenese na navedeni odsek vse svoje pravice in ugodnosti, ki jih ima i glede dodelitve prostora na velesejmu v Ljubljani ali kje drugod, i glede eventualnih podpor za razstavo vin; vinarsko društvo pa se tudi zaveže, da bo i samo po svojih funkcijonarijih se potezalo pri uradu ljubljanskega velesejma za dodelitev primerne prostora navedenemu odseku in pri Kmetijski družbi za izplačilo cele obljubljenе podpore v znesku 72.000 K in da se bo vsak doseženi znesek v razstavljalne ali podobne svrhe razstavljalnemu odboru tudi resnično čimprej izplačalo.

3. Novoustanovljeni odsek za razstavljanja vin pa se zaveže, da napravi in vzdržuje na ljubljanskem velesejmu na odkazanem mu prostoru primeren visoki paviljon na svoje stroške ter se dalje zaveže, da bo v tem paviljonu razstavljal samo vina članov vinarskega društva v Brežicah in sicer v enakih množinah od biželskega in dolenjskega vina.

4. Pogoje za razstavljanje pod 3. navedenih vin določil razstavljalni odsek v soglasju z vinarskim društvom v Brežicah, razglasiti pa pusti v svojem okolišu te pogoje navedeno vinarsko društvo samo.

5. Odsek za razstavljanje vin sme razven na ljubljanskem velesejmu eventualno tudi na drugih razstavah pod 3. navedena vina razstavljati pod pogoji, ki se za vsak slučaj na pod 4. navedeni način posebej določijo.

6. Odsek za razstavljanje vin sme na zunaj, kolikor se njegovi posli tičejo razstavljanja vin, nastopati kot poverjenec vinarskega društva v Brežicah.

7. Odsek za razstavljanje vin je od vinarskega društva v Brežicah pri svojem delovanju samostojen; kar konzorcij s svojim delom in s svojim denarjem pridobi, je zgolj last konzorcija; na eventualnem dobičku, ki ga doseže razstavljalni odsek, nima ne vinarsko društvo v Brežicah, ne kak tretji član tega društva in kak razstavljalni odsek postavljene paviljon izključna last odseka za razstavljanje vin; nihče nima pravice zahtevati razstavo svojih vin preko v točki 4. oziroma 5. navedenih pogojev.

8. Odsek za razstavljanje vin je glede porabe od vinarskega društva v Brežicah mo eventualno izposlovanih podpor društvu dolžan račun polagati. Vinarsko društvo v Brežicah pa sme razstavljalnemu odseku izplačane podpore še le tedaj nazaj zahtevati, kadar ima razstavljalni odsek toliko čistega dobička, kolikor ga je postavitev paviljona stala. Stroški stavbe računijo se po kurzu dneva vračila podpore.

9. Za eventualne izgube pri razstavljanju vin pa jamčijo samo tudi člani odseka za razstavljanje vin v tem smislu posebej sklenjenega dogovora.

10. Vinarsko društvo v Brežicah pa ima pravico poslovanja v paviljonu nadzorovati po v to svrhu določenem članu. Ako se pritožba proti poslovanju v paviljonu izkaže utemeljena, trpi stroške delegatov razstavljalni odbor. V slučaju, da se razsodba delegata ne bi priznala, se postavi razsodišče, v kojega imenuje vsa ka stranka po enega člana, tretji član pa je delegat.

11. Odseku za razstavljanje vin doposlani in za razstavo določeni vzorci članov vinarskega društva v Brežicah se razstavlja po možnosti brez zavračanja; vendar pa vinarsko društvo v Brežicah priznava razstavljalnemu odseku pravico, da sme vina, ki ne odgovarjajo določeni kakovosti, tudi zavračati.

12. Za razstavo namenjeni vzorci smejo se zavračati tudi, če za razstavo določeni prostor to zahteva.

13. Kako vino toči razstavljalni odsek v svojih razstavljalnih paviljonihi pa je zgolj interna zadeva razstavljalnega odseka.

14. Paviljon zamore preiti v last vinarskega društva v Brežicah, ako društvo plača razstavljalnemu odseku vse nastale stroške po dnevnem kurzu. (Danes znaša kurz za krono v Curihu 1.55.) Pri taki prepustitvi paviljona pa odseku event. že doseženi dobiček ne pripada v pošt, pač pa event. odseku izposlovanе podpore, ako niso že pod točko 8. odstavek 2, že vstavljene Vinarsko društvo v Brežicah pa ne sme paviljone za se zahtevati pred pretekem petih let.

15. V preizkušnjo komisijo se povabi gg. Gombač in Skalicky.

— — —
Iz tega dogovora je razvidno:

1. Da se je brežiško vinarsko društvo odreklo najvažnejšim pravicam in ugodnostim, ki jih uživa kot korporacija in da služi sedaj njeno ime samo še za ščit nekaterim osebam.

2. Vinarsko društvo v Brežicah je tudi izgubilo ves vpliv na razstavo svojih vin, ker priznava razstavljalnemu odseku pravico, da sme vina, ki ne odgovarjajo določeni (?) kakovosti, zavračati, posebno pa še zato, ker sme zavračati tudi vzorce, ako za razstavo določeni prostor to zahteva.

3. S 13. točko dogovora pa si je brežiško vinarsko društvo odsekalo glavo.

Tako naša vinarska društva ne smejo delati!

POROČILO O LETINI NA HRVATSKEM.

Smo že poročali v «Gospodarju», kako slabo je izpadla letošnja žetev in kako življenjsko resni časi nas čakajo letošnjo zimo in na spomlad. Danes hočemo pa našemu kmetu podati po zagrebškem «Jutarnjem listu» natančno poročilo o izidu letošnje žetve iz naših najbolj žitorodnih krajev na Hrvatskem ter v Sremu.

Poročilo o žetvi v Gjugjevcu pravi: Pšenice smo tu našli samo 5 meterskih stotov na 1 oralu. Sena je še bilo tako prilično, a otave bo prav malo in sicer samo v nižjih legah. Krompir je zelo redek in droben, razvoju koruze pa škoduje dolgotrajna suša.

Mala Gorica (sodni okraj Sisek). Na 3 in pol oralih se je našlo 31 vaganov pšenice. Iz tega sledi, da je rodila pšenica samo 3 metercente na 1 oralu. Več kot od žita pričakujejo letos krog Siska od koruze, ki bo tamkaj boljša nego je bila lani.

Belec. (Sodni okraj Zlatar.) Naš graščak je imel po sejanih 16 oralov s pšenico, našel je 59 metercentov, torej 4 metercente na 1 oral. Eden hl pšenice tehtal 76 kg. Oves je obrodil dobro. Kuruza na ilovnatih zemlji je zelo slaba.

Valpovo. Pri nas je pšenica obrodila izvrstno in smo dobili 10—11 metercentov na 1 oralu. Nekateri se tožijo, da jim je vrgel oral le 8 metercentov, so pa krog Valpova gospodarji, katerim je obrodila pšenica 12—14, da, celo 16 metercentov na oral. Hektoliter pšenice tehtal 76 kg in je v njej le malo smeti. Ugodna je bila tudi žetev ozimnega ječmena, ki je vrgel 12—13 metercentov na oral. Ovsu se je našlo 9—11 metercentov na oral. Kljub dejstvu, da je oves obrodil dobro, pa je vendar zelo lahek in tehtal 1 hl komaj 41—42 kg. Ovsene slame je zelo veliko in bo živinorejcem dokaj dobrodošla pri letošnjem pomanjkanju živinske krme. Kuruza, repa in krompir zelo trpijo radi suše.

Brdovec. (Sodni okraj Zaprešič.) Nikdar še nismo imeli tako slabe pšenične žetve nego je bila letošnja. Pšenica je dajala na oral samo 2 metercenta in še ta roba je bila slaba in smetljiva. Bolji od pšenice je ječmen. Kuruza se suši radi pomanjkanja dežja. Vinogradi in orehi kažejo zelo dobro. Slive in jabolka odpadajo radi suše. Sena je bilo dovolj, a otave ne bo nič. Detelje smo lahko kosili samo enkrat.

Jazovica. (Okraj Novska.) Pšenice smo dobili jedva polovico od lani, ker so jej škodovali presuhi vetrovi. Krme je za letos pri nas več nego lani. Oves je obrodil dobro, kuruza kaže slabo. Koruzna stebila so sicer še dokaj visoka, a brez klasov. Slive so obrodile slabo, a hrušk pa bo dovolj. Vinogradi kažejo zelo dobro.

Ludbrijež. Kak dober teden pred Petrovim je bila pri nas huda megla, ki je zelo škodovala pšenici. V sedmih blizu Drave je izpadla žetev zelo slaba. Nekateri posestniki so komaj našli 3 metercente na oral. Manjši posestniki pa niso našli toliko, da bi bilo vredno mladiti. V Župancu je dobil en seljak na 1 oralu komaj 149 kg pšenice. V Cvetkovcih je dal 1 oral bolj v bregih 8 metercentov, po dolinah pa samo 6. Kuruza ob Dravi stoji zelo dobro, po drugod pa je kuruza grozno slaba.

Tovarnik v Sremu. Na oralu zemlje smo našli komaj 6 metercentov pšenice, druga leta pa je dala pri nas pšenica 15—20 metercentov. Pšenično zrno je lahko in bo zelo veliko otrob, pa malo moke. Bolje kot pšenica je obrodil ječmen. Kuruza je zbog suše zelo slaba. Sena je bilo dovolj, a otavi primanjkuje vlage. Sliv je dovolj, a drugega sadja zelo malo. Vinogradi obetajo bogato trgatvo.

Gradec pri Križevcih. Pri nas smo našli 7 mc na oral, tretjin omanj kot lanskó leto. Tudi ječmen je pri nas zelo slab. Kuruza je slaba. Sena smo nakosili malo, a otave pa sploh ne bo nič. Detelje je letos več nego lani. Sadja je vobče dovolj. Orehi niso obrodili pri nas še nikdar tako dobro kot letos. Vinogradi lepo kažejo in se ljudje veselijo trgatve.

Turnašica pri Virovitici. Pri nas je obrodila pšenica 6—9 mc na oral, ječmen 6 in rž 7. Kuruze so pri nas zelo slabe, ker je pesnata zemlja in že ni bilo bogzna kadaj dežja. Sena je bilo približno 10—12 mc na oralu, otave ne bo nič. Jabolka, hruške ter orehovi bo dovolj, slive odpadajo radi prevelike suše. Stanje vinogradov je izborno.

Oriova pri Brodu. Pšenica je dajala komaj 4—5 mc na oral. Zrno je prazno in se bo namlelo zelo malo. Kuruza je še dokaj povoljna, zelo težko že čakamo na dež. Sena je več nego lani, otave bi tudi še bilo nekaj, ako pride dež. Razven sliv je vsega sadja dovolj.

Sremski Karlovci. Pri nas je izpadla žetev dobro in je dajala pšenica 8—10 mc na oral, oves 10—12, ječmen celo 13 mc. Vina pa bo letos pri nas manj nego lani.

Semovec pri Virju. Pri nas smo našli tretjino omanj kot lani. Kuruza je za nič, vinogradi so dobri.

Da je po pri nas v Sloveniji izpadla žetev dokaj slabše kot po naših južnih žitnicah, pa ve vsak kmetovalec.

Zagrebski žitni trg. Glede zagrebskega žitnega trga treba predvsem omeniti, da sploh ne prihajajo na trg večje množine novega žita in se ne sklepajo kupčije na debelo. Cene novemu žitu pa se spreminjajo takorekoč vsako uro. Velika suša, ki je napravila po naših južnih krajih nepregledno škodo na kruzah, je vzrok, da naši južni veleposesniki držijo svoja nova žita in jih sploh ne pustijo v promet. Popraševanje po novi žitni robi je zelo veliko, žitni trgovci bi radi na vsak način prišli do večjih žitnih količin, radi tega pa licitirajo sami žitne cene v take višine. Seljaki, videč to licitacijo cen, držijo rajši robo v zavesti, da bodo žitne cene v najkrajšem času poskočile. Pšenica je narasla v enem tednu od 1900 K na 2000 K. Po kruzah se ne prestanjo povpraševati, koruzne cene rastejo in plačujejo za zdravo kuruzo 2500 K od utorovne postaje. Suša je v Srbiji letošnjo kuruzo tako popalila, da jo bodo morali uvažati od drugod. Po Vojvodini in Sremu pričakujejo letos srednjo koruzno žetev, a letošnja kuruza bo tudi po teh krajih veliko slabša od lanske. Z ržjo se trguje zelo malo in se giblje rž v cenah med 1600—1700 K. Ovsu prihaja zelo veliko na trg. Sremski in slavonski preraščetani oves plačujejo po 1400—1420 K, za bosanskega ter srbijanskega pa 40—50 K manj. Z novim ječmenom je letos zelo slaba. Letošnje leto smo morali od Vojvodine odstopiti Madžarom Baranjo, ki je žitnica glede produkcije ječmena. Po Sremu in Vojvodini ne zraste toliko ječmena, da bi zadovoljilo potrebe

naših pivovarn, ki bodo morale letos kupovati ječmen krog Skoplja ter Jagodine in ga plačevati po 380 dinarjev. Z dvigom žitnih cen so se dvignile tudi cene moki. Hrvatski veliki mlini zahtevajo danes v večjih nakupnih množinah za moko nularico 28—28.5 K kg. Cene moki pa se bodo v najkrajšem času še znatno dvignile. Cene otrobom so narasle in se plačujejo po 900—950 K.

Zagrebski trg. Zagrebski trgi se večajo glede prometa od tedna do tedna. Zadnje dni so začeli hrvatski seljaki radi suše goniti svojo živino na trg in sicer nekake suhe buše, ampak po večini prvovrstno blago. Govedo so plačevali po sledečih cenah: I. voli 38—40 K, II. voli 30—38 K, III. 20—28 K 1 kg žive teže. Prvorazredne krave 20—28 K, II. 20—26 K, III. 14—18 K 1 kg žive teže. Junčad se je gibala v cenah in sicer boljše vrste 30—32 K, slabše 24—28 K 1 kg žive teže. Osobito veliko prihaja na sejem prvovrstnih telet, ki so se plačevala: I. 40—43 K, II. 39—40 K, III. 34—36 K 1 kg žive teže. Treba poudariti, da prihaja v zadnjem času na zagrebski trg zelo malo svinj. Ako kdo pripelje na sejm sremske svinje, so takoj razprodane po 87 K 1 kg. Domače hrvatske svinje so v cenah: I. 85—87 K, II. 73—85 K, III. 72—85 K 1 kg žive teže. Konji za težke tovore so se plačevali krog 60.000 kron za par, srednje težke 48.000—50.000 K, lahki konji pa po 32.000—36.000 K, enoletna žrebata 10—12.000 K, dvoletna 16—20.000 K, triletna 20—26.000 K. Čudno, da vozijo Hrvati na trg velike množine sena, ki je seve takoj razprodano. Za seno se plačuje v Zagrebu sledeče cene: 550—700 K, za slamo 250—400 K za 1 meterski stot. Snopi slame so se prodajali po 17 K. Zelo dovažajo Hrvati na trg cepljena drva. Na zadnjem sejmu so našli kar 1000 vozov cepljenih drv, ki so pa bila takoj razprodana in sicer od 1400 K do 2000 K kubični meter.

Tržne cene v Mariboru. Na mariborskem sejmu dne 12. avgusta 1922 so bile sledeče tržne cene, ki se razumejo v dinarjih: Pripeljalo se je 4 vozove svinjskega mesa, kg po 35, 5 vozov zaklanih svinj, kg po 24, 43 vozov krompirja, kg po 2.50, 48 vozov čebule in česnja kg po 7 din. Glava zelja je stala 4—5 din., 1 komad kumare 1—1.25, kg pšenice je stal 3.50, rži 3, ječmena 2.25—3, kuruze 3.50, ovsu 2—2.25, ajde 2.50, 1 kokoš je stala 30—40, par piščancev 27—50, gos 45—50, raca 15—20, puran mlad 20—25, domači zajci komad 10—20 din. Nov fižol olučen kg 3, fižol v stročju kupček 0.50, češenj kg 10, buče komad 3, paradižnik kg 3—4, salata endivja komad 1—1.25, 1 liter borovnic 1—1.25, kg malin 4.50, jabolka 3—4, hruške 3—4, 1 breskev 1—1.25, 1 liter mleka 2.50 do 3, kg surovega masla 35—40, masti 35, 1 jajce 1.50 din.

Na svinjski sejmi v Mariboru dne 4. avgusta 1922 se je prignalo 162 svinj in 1 koza. Cene so bile sledeče: prasci 5—6 tednov stari komad 460—650 K, 7—9 tednov 750—1200, prašički 3—4 mesce stari komad 1600—1800, 4—6 mescev 2800—3000, 8—10 mescev 3600—3800, svinje 1 in pol leta stare po 4500—5300, koze po 500—600 kron.

Cene surovih kož. Povpraševanje po surovih kožah od strani usnarjev je zelo veliko, ker bi se vsi tovarnarji za usnje radi poskrbeli s kožami za jesen. To tekanje za nakupom surovih kož tira cene usnju v tako nedoplačljive višine. Težke kože plačujejo danes po 64 K kg, težje od 58 do 60 K, telečje po 75—80 K 1 kg. Pri nas se ne pokolje toliko goveje živine, da bi bile s surovimi kožami zadostno preskrbljene vse tovarne za usnje, radi tega pa trgajo usnarji takorekoč eden drugemu kože iz rok. Usnarji so največ krivi, da se od dne do dne podražuje tako važen predmet kot je obutev. Na usnarje bi morala pritisniti oblast, da ne bi tako podraževali usnja, saj mora tudi vojaška uprava obuti vojake za zimo in kako in od kod jih bo, ako bodo cene usnju tako neverjetno narasle na jesen.

Krma in suša. Dve leti grozovite suše bodo kmalu za nami, tudi prejšnja leta niso bila preveč mokrotna. Danes najdemo mnogokje travnike, ki so vsled suše popolnoma rjavi, kar suša ni pobrala, je uničil črv. S strahom povprašujejo posestniki, kaj bodo krmili? Premnogo travnikov vsi leta in leta ne bo opomoglo in brez človeške pomoči bo ostala travica tako redka, da se bo komaj košnja splačala. Pisec teh vrst je videl širem štajerske slovenske dežle mnogo polja in travnikov, na katerih bi se dalo vpeljati dosti bolj intenzivno gospodarstvo s tem, da bi se travništvo menjalo s poljedelstvom. Tako gospodarstvo najdemo po Švicarskem in so ga vpeljali že marsikje širom Evrope, posebno v krajih, ki so po legi primerni za njive kot za travnike. Skoro vsak kmetovalec pri nas ima kakšen travnik, ki bi bil primeren tudi za njivo, pa si ga ne upa za to uporabiti, ker bi mu potem primanjkovalo krme. Ako ima več takšnih prostorov, naj premisli, ako bi ne kazalo vpeljati menjalnega gospodarstva.

Cene za seno in slamo v Mariboru. Pripeljalo se je 30 vozov sena, meterski stot po 195—225 din., 15 vozov slame q po 137—162.50.

Cene danes in pred enim letom. »Jugoslovanski Lloyd« navaja sledeče cene najnujnejših življenskih potrebščin v Zagrebu lani in letos: Govedina lani 24—28 kron, letos 70 do 80 kron, svinjsko meso 24—28 kron (100—120) kron, slanina 40—46 (120—140) kron, moka 15—20 (20—30) kron, mleko 6—8 (15—16) kron in drva 1200—1300 (2500—3000) kron za klastro. Približno iste cene veljajo tudi za Maribor. A koliko so se zvišale plače?

Ne preveč tresti sadnega drevja. Videl sem marsikje, da so tresli in bili z drogovci neusmiljeno po sadnem drevju, tako, da je razen sadja odpadlo tudi nebroj mladice. Enkrat že samoumevno mora imeti to za drevo kvarne posledice. pomisliti moramo, da odpade s tem največ rodnega lesa. Opozoriti moram pa tukaj na dejstvo, ki ga prezre večina sadjarjev. Sad se drži na drevju s pecljem. Ko sad dozori, se napravi med rodnim lesom in pecljem tanka prevlaka, ki omogoča, da sad lahko obiramo in da zrel sad rad odpade. Ta konec rodnega lesa, ki še na drevesu ostane, zove se rodna pogačica, začne se pa skoro vedno potem, ko sad odpade, debeliti. Zakaj? Sadno drevo je navajeno voditi sok v sadje. Tudi ko sadje odpade, ne more drevo tega pota življenskemu soku tako naglo spremeniti. Zato se rodna pogačica navadno zdebela, ker so tam nakopičile razne snovi, ki so bile namenjene sadu. In posledica? Tik za rodno pogačico se pri pritlikavcih že tisto leto, pri večjem sadnem drevesu pa drugo leto tvori rodna brst, nov začetek sadu. Zdal vidite, dragi sadjarji, kaka nesmisel je tresti sadno drevo tako, da zgubi skoro polovico rodnega lesa. Uvažujte to in tresite drevo le, ko bo sadje popolnoma zrelo.

Hmelj. V preteklem tednu je bilo na hmeljskem trgu v Zlatcu povpraševanje po hmelju nekoliko živahnije, toda cene so padle. Za hmelj srednje kakovosti so ponujali po 1100—1300 češkoslovaških kron za 50 kg, za hmelj prvovrstne kakovosti pa po 1500 češkoslovaških kron za 50 kg.

V splošnem se pa gibljejo cene med 1000—1500 za 50 kg. Na Češkoslovaškem se pričakuje letos srednje dobro hmeljsko letino, seveda so pri tem izvzeti oni kraji, kjer je vihan povzročil ogromno škodo.

XIV. poročilo hmeljskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Zalec v Savinjski dolini, dne 15. avg. 1922. Od našega zadnjega poročila imamo sušo, katere je obiranje goldinga zakasnilo in se bo to delo pričelo šele okoli 20. t. m. Nekateri hmeljarji so ga pa že obrali in se prepričali, da je odlične kakovosti: Kobule imajo namreč normalno obliko, njih barva je egalna, imajo mnogo lupulina in najboljši aroma. Pozni hmelj prehaja v kobule in bi mu pohlevni in izdaten dež bil nujno potreben. Kakor nam iz Zlatca CSR poročajo, je toča in burja povzročila v petih občinah ondotnega hmeljskega okoliša prav veliko škodo v hmeljskih nasadih. — Društveno vodstvo.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 328—336 naših kron, Francoski frank stane 27.30—27.40 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 0.72, za 100 češkoslovaških kron 8.80—8.90, za 100 nemških mark 42—45, za 100 laških lir 15.50 do 15.52 jugoslovanskih kron. V Curihu znaša vrednost naše krone 1.57 in pol centima (1 centim je 1 vinar.) Od zadnjega poročila je vrednost naše krone padla za 2 in pol točki.

Dopisi.

Jarenina. Dne 5. t. m. smo ponesli k zadnjemu počitku zemeljske ostanke zlatoporočenca Ivana Šparl, posestnika v Gačniku. bil je vrl mož, značajan, ki je zmirom stal v naših vrstah. Odlikoval se je po globoki veri, ki ga je tudi krepila v njegovi dolgoletni bolezni, posebno hudi zadnje tedne. Z njim je legel v grob star kmet, prava jareninska korenja. Slava njegovemu spominu! Bog nam daj mnogo takih kmetov!

Sv. Benedikt v Slov. gor. Mlado življenje vedno otrokovega dekleta, Liziko Damišovo iz Obrata smo zagrebi zadnji teden. Naravno je, da bi mlado, 20letno dekle še rado živelo, da se je težko ločilo od dragih svojcev. Značilno in ganljivo je, da je še zadnje ure pred smrtjo šla sama, rahlo podpirana od očeta, venkaj na vrt, v senco sadnih dreves, kjer je vzela slovo od domačega krova, od njiv, livad, rož in dreves. »Tukaj, oče, smo tolikokrat prepevali z vami in z mlajšo sestro, tukaj se tolikokrat veselili v presrečnem domačem veselju«, je rekla očetu. Bila je tip vedno pojočega in smejočega se preprostega dekleta Slovenskih gor. Marsikdo se je ob njeni smrti vpraševal: Zakaj mora mlado, še pred kratkim zdravo in krepko dekle v cvetju svojih let v grob? Zakaj? Zato pač, ker božji nameni in sklepi niso naši nameni in sklepi. Imela je lep pogreb, lepo vrsto lepo obličnih deklet, ki so glasno žalovale za njo, spremljajoč jo na zadnjem potu. Potrtega očeta in jokajočo mater, ki ne moreta preboleti izgube drage, najljubše hčerke, tolaži Bog! Vsi sosedje in znanci pa izražamo Damišovi rodbini svoje srčno sožalje in sočutje ob tem bridkem udarcu.

Sv. Peter v Sav. dolini. Semkaj se je doznalo, da je policija v Mariboru radi goljufije aretirala zloglasnega trgovca Petra Zajca, po domače »Muki«. Ta človek je sin šentpeterskega Petka, ki je strasten agitator za samostojno kmetičko stranko. Je pač resnica: Jabolko ne pade daleč od jablana.

Polzela. Občinski odbor je imenoval častnim članom gospoda župnika, gospoda tovarnarja Vildija in gospoda zdravnika dr. V. Cervinka. Ob tej priliki je gospod Vildi daroval za tukajšnje ubože 50.000 kron. — Dramatični odsek tukajšnega izobraževalnega društva priredi dne 20. avgusta zlet v Galicijo pri Celju. Ob tej priliki bodo uprizarili naši diletantje na župnijskem vrtu par iger. Namen izleta je, prebuditi tamošnje izobraževalno društvo k novemu življenju. Upajmo, da izlet doseže svoj namen. Vse tamošnje prijatelje naše mladine pa vabimo na predstavo, od katere bodo gotovo odnesli najlepše utise. Na svidenje tedaj v nedeljo v Galiciji. Bog živi!

Mozirje. Ker nečemo nikomur delati krivice in ker treba vsako zaslugi dostojno ovekovečiti, moramo občinstvu še predstaviti izvrstne sotrudnike in marljive politične agitatorje našega »slavnega« župana. To so državni uradniki, katere plačujemo vsi davkoplačevalci, kateri pa se za svoj posel dosti ne briga, temveč ves svoj čas posvetijo hujskanju proti krščanski stranki, živinski dohtar Bas, ki bi brez pomoči »klerikalcev« nikdar ne postal to kar je, psuje vsakega pristaša krščanske stranke s psovko »črni hudič«, rad pa spravlja i »klerikalni« denar. Mož je postal silno prevzet, odkar vleče mastno plačo kot državni uradnik, poleg tega pa mastno računa kmetu, ako ga pokliče v silo, da bi mu rešil živino. O njegovem »delu« so izkušeni živinozdravniki izrekli uničujočo sodbo, navedemo lahko nešteto slučajev, zato je skrajni čas, da mož vzame bukve v roke in pridno študira, politiko pa naj prepusti gospodu Pevcu, ki se nikdar ne razburi in okrani v najbolj kritičnih trenutkih — popolnoma hladno kri, kar je poglobljena čednost vsakega političnega voditelja. Prinesli bomo sodbo demokratov in samostojnežev o — »živinozdravniku« Bašu in posledica bo pot gospoda centralista v Macedonijo, kjer imajo več smisla za demokratske živinske dohtarje ko ti preklicani Mozirčani in liberalni Zadrečani. Uslužbenca na ekspozituri, jeden begunec, drugi povrh še gostilničar, mislita s hujskanjem in prostaškim zabavljanjem utrditi liberalizem v Mozirju. Prav tiho njima na uho povemo, da so višji uradniki, kakor sta ona, morali iti; tudi njima ne bo škodilo, ako malo pogledata na jug, kjer gotovo ne bo trpela ne višja oblast, ne domačini-obrtniki, da bi uradnik izvrševal gostilniški obrt in delal konkurenco gostilničarjem, izmed katerih mnogi v Mozirju težko izhajajo. Vprašamo okrajno glavarstvo v Celju: ali je uslužbenec politične ekspoziture v Mozirju vse dovoljeno? Ali se strinja z načeli politične uprave, da je uslužbenec politične uprave najhujši strankarski hujskač in zdražbar? Ali bo treba na javnih shodih zigosati početje državnih uradnikov?

Št. Ilj pod Turjakom. Na veseli družbi pri Jastrobniku v Št. Florjanu se je nabralo za novoustanovljeni šentiljski orlovski odsek 220 K. Vsem darovalcem Bog povrni!

Videm ob Savi. Dne 2. avgusta je umrla obče spoštovana žena, vzorna mati Urša Les, posestnica. Pokojna, mati pokojnega veleč. g. voj. kurata Antona Les, je že dalj časa bolehal, dokler se tudi sama ni preselila v večnost. Pogreb se je vršil 4. avgusta t. l. iz hiše žalosti na pokopališče Sv. Ruperta na Vidmu. Obila udeležba pri pogrebu in vroče solze so bile priča, kako je bila rajna priljubljena med vsemi. Naj ji bo Bog obilen plačnik in zemljica lahka! Zalujočim sorodnikom naše iskreno sožalje!

PEKATETE (testenine tudi same — makaroni)

iz staroznane tovarne Znidaršič & Valenčič, Ilirska Bistrica, so najboljše in dobe se povsod. Zaloga: R. Bunc in drug, Ljubljana—Celje—Maribor.

Vabilo na redni občni zbor hranilnice in posojilnice pri Sv. Ilju v Slov. gor., registrirane zadrage s neomejeno zavestjo, ki se bo vršil dne 27. avgusta 1922, ob pol 11. uri dopoldne v Slovenskem domu. Dnevni red: 1. Poročilo načelnika. 2. Poročilo rač. pregledovalcev. 3. Odobrenje rač. zaključkov za l. 1921. 4. Sprememba pravil. 5. Slučajnost. Načelnstvo. 658

Kuharica, ki razume vsako delo na gospodarstvu, 800 kron mesečno, a dobi tudi procente od dohodkov gospodarstva, še 80 let stara, amora imeti spricvala e lepem vedenju od domačega župnika. — SLUGA za vsako hišno delo, sedaj bi čuval grozdje v vinogradih. K 1600 na mesec plače sprejme župnišče Sestine p. Zagreb. 680

Nove sode od 100 do 900 l. proda Jos. Ramšak, sodar v Rušah. Isti sodi bodo v soboto, dne 19. avgusta v Mariboru na merilnikskem uradu na pogled. 681

Pridni in pošten majsterki ljudje, ki razumejo delo v gorcih in pri sadjereji se sprejmejo. Vpraša se naj v trgovini Blanke, Ptoj, pri gorji cerkvi. Tam se tudi kupi ovreza namna in seno. 682

Trgovski učenec 14 let star, kateri je sklonil ljudsko kolo ali še kateri mečkanško kolo, od dobrih starih, išče na delu za trgovino mekane stroke Franjo Perger, Dobova. 1—8 683

Organist cerkvenik s 14 letno prakso okrajem, ecc. iskušen, išče službo za september. Naslov v upravi. 1—2 684

Sprejme se učenec poštenih starih od 14 do 16 let star. Nastop takoj pri Antenu Petek, trgovina s mehanim blagom, Konjice. 1—2 684

Jabolčne peške po najvišji ceni kupi J. Deliaček, št. 11 pri Velenju. 1—2 685

Podpisana Antonija Cizel iz Stare Gore pri St. Ilju v Slov. gorcih obžalujem in prekličem vse žaljive vesti, ki sem jih razširila o svoji tašči Emiliji Cizel, pos. v Stari Gori.

Antonija Cizel.

Hiša enonadstropna v Mariboru v bližini koroškega kofčarstva se proda. Naslov v upravi lista. 2—3 685

Kupim proti ukojstvenju plačilo ali vsemem v najem gostilno, restavracijo, hotel ali kago. Dopis z natančnim popisom in ceno na Goralk, Ljubljano, Koroško. 2—3 686

Prazne sode transportne in za zalogo proda v vsaki velikosti trdika

Pugel & Rossman, Maribor, Trg Svobode 3. 2—3 687

Iščem službo za okrbnika ali prvega viničarja. Vprašanje na upravo lista. 2—3 687

Viničar s najmanj 4 osebnimi sprejme, predstavi naj se pri: **Voller & sin** posestnik vinogradov **Lajteršperg** pri Mariboru. 2—2 688

Nov mlin

na tri pare, s železnimi transmisijskimi, hiša s gospodarskim poslopjem in 8 orale zemlje proda Franc Kovačec, Vitomarci, p. Sv. Andraž v Slov. gor. 2—2 689

Dva trgovska učenca s primerno šolsko izobrazbo, močna in zdrava, 15 let stara iz poštene kmetke hiše spre me takej Anton Valenčič, tr. oves v Velenju. 2—2 691

Trgov. pomočnika mlajšega, pridnega in poštenega, šolezninske in špecerijske stroke ter pridno prodaja, ko sprejme trgovina Jos. Jagodič, Celje 15 2—3 692

Sprejme se pri takojšnjem nastopu kuharica ki je večja tudi vsakega drugega hišnega opravila, mesečna plača K 600 do 700. Ponudbe na naslov: Trgovina Fijavž, št. Jarl ob juž. žel. 2—3 691

Sodarske pomočnike sprejme pri dobri plači, prosti hrani, stanovanju in perilu v hiši Fran Replič, sodarski mojster, Ljubljana, Trnovo. Ponudbe direktno na naslov. 624 2—2

Proda se lepo posestvo v okraju Šentjanj, dobro gospodarsko poslopje, 46 orolov zemlje, 8 četrt orla lepega vrtca za sekati, cena po dogovoru. Naslov pove uprava lista 2—2 690

Med vac sto kilogramov, evropskega prvovrstnega fini pridelka, med v zatorju, prvovrstni vosek, janteno čisto in zdravo blago razpoložljiva Ivan Krašovec, Šebalar, Orna pri Prevaljah, Kor. 4—4 670

Iščem službo za viničarskega okrbnika ali prvega viničarja s dolgoletnimi spricvali. Vprašanje na upravo lista. 2—2 689

Sprejme se učenec v trgovini s vinom s mehanim blagom, prednost: ima je le iz boljših kmetke hiše in kaveri se kolo z dobrim spricvalom dobrih, ponudbe pišane na trgovino Franc Fijavž št. Jarl ob juž. žel. 652 2—3

Na prodaj malo rabljena harmonika s 36 basii, št. iz čelek. Cena po dogovoru. Naslov: Anliš Matija, Paridol 9, Dobje pri Planini. 3—5 698

Lepo posestvo meri 4 orale s enonadstropnim poslopjem, v hiši je tobačna tračka, v I. nadstropju se nahaja finančna straža, zraven je tudi menzla in ledenica, vse v dobrem stanu se proda. Cena se lave pri lastniku pri Sv. Benedikta v Slov. gor. 11. 8—8 695

„Marija Zvezda“ pristen trapistovski sir prodaja **Matija Lah**, Maribor. na Glavnem trgu. 3—3 696

Proda se mlin, oziroma svetni mlin, ki še ni popolnoma izgotovljen s vse mlinsko opremo ter poslovstvom vred s približno 6 orali. Navadni mlin s tremi pari in s prvovrstnim kamnom je v celnem obratu. — Mlin je na dobri vodi ter 2 mla. od farao cerkve in okrajne ceste oddaljen. Poslopja so via zidana, v dobrem stanu in na novo krita. Vprašati je pri lastniku Ivanu Klementič, Sv. Božanek v Slov. gor. 8—8 695

Samostojen delovodja ali polir se sprejme, istota se sprejmejo si darji in celavsi v trajno delo pri stavbeni tvrdki Karel Rojs v Ormožu. 2—2 692

Odpadki sukna platna, cunj, železo, četine, ovčje volno ter vsakovrstne odpadke kupuje po najuveljavljenejših cenah Alojzij Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 7—10 476

Seno, slamo drva, premog, žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke kupuje in prodaja **OSET ANDREJ, MARIBOR** Aleksandrova cesta 57, tel. 88.

Širite naše liste!

†
V veliki žalosti naznanjamo vsem svojim znancom in prijateljem in so odnikom, da nam je naša nepozabljena sestra, oziroma hči
Cecilija Preskar
v 22. letu svoje starosti, ter v težki in dolgi bolezni izdihnila svojo dušo.
Ostanki pokojnice so bili shranjeni v petek, dne 4. avgusta iz hiše žalosti ob 8. uri na skupnem pokopališču
V Pišecah, dne 11. avgusta 1922.
Maks Preskar, oče. Neža Preskar, mati.
Ivan Preskar, brat. Maks Preskar, brat.
Karl Preskar, brat. Marija Cizl, sestra.

GOSTILNA
z večjim prvovrstnim posestvom v industrijskem kraju ob državni cesti blizu kolodvora se proda. Cena po dogovoru. Ozira se le na resne reflektante, posredovalci izključeni. Cenjene ponudbe na Zastopstvo jugoslov. novin IVO SUŠNIK, Maribor, Slovenska ulica št. 15. 2—2 648

10.000 kron nagrade dotičnemu, kateri izsledi vlomilca ali ukradeno blago iz trgovine urarja **Stojeca v Mariboru**. Pred nakupom vsakovrstnih ur, zlatih in srebrnih predmetov se občinstvo svari in naproša, da vsak slučaj takoj naznani bližnji oblasti. 2—2 645

MEDIČ, RAKOVČ & ZAKNL
d. z o. z. Ljubljana.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. Brzjav: Meraki, Ljubljana. Skladišče: Novi Sad. Telefon 64.
Podružnica Maribor.
Gospodsk ulica. Šolska ulica.

Emajlni laki. Pravi firaz. Lak za pode. Priznana najboljša in zanesljiva kakor: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, zlikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

M E R A K L
Lak za pode. Emajlni lak. Linoleum lak za pode. Bronuline.
7—9 541
Ceniki se začasno ne razpošiljajo.

Velika izbira volnenih štofov za birmance od 180 K naprej, enako tudi dr. manufakturo se dobi najceneje pri 24—26 J. TRPIN Maribor. Glavni trg 17

Noben strup! Nobena kem. kisikova kislina, za zdravje zajamčen izborn

namizni kis prodaja na debelo in na drobno najmodernejša avtomatična tovarna za kis (jesih) **FELIKS SCHMIDL** Maribor, Koroška c. 18 Vsaka gospodinja, ki skrbi za zdravje svoje družine, naj povsod sahteva le pristen SCHMIDLOV kis. 3—10 231

NAZNANILO.
Cenji občinstvu si dovoljujem naznaniti, da sem prevzel staroznano mariborsko vrvarno **H. HELLER**, katero bom kot svojo podružnico vodil pod naslovom **Ivan N. Adamič, vrvarna, Maribor.** Ed. gros: Vetrinjska ul. 20. Detail: Gospodsk ul. 3. Zaupanje, katerega so cenji. ojemalci izkazali do slej moji centrali v Ljubljani, Sv. Petra c. 31, naj blagovolijo raztegniti tudi na mojo novo podružnico, katera bo vsako željo točno vestno in solidno izvršila. Za mnogobrojna naročila se priporočam z odličnim spoštovanjem **IVAN N. ADAMIC.**

Ormoška posojilnica v Ormožu
poprej (dr. Geršakova) obrestuje hranilne vloge po **4 do 4 in 1/2 0/0** ter daje posojila na osebni kredit po 6 %, na vknjižbo 5 %. — Uraduje vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne. 9—10 357 Načelnstvo.

Apno iz Zagorja kakor tudi fin portland-cement s—3 in vsakovrstne cementne izdelke priporoča 603 **C. PIKL, Maribor, Koroščeva ul. 69.**

Kuhano maslo kupim **vsako množino** po najvišji dnevni ceni skozi celo leto. Ponudbe na: **Karel Robaus, pekarna, Maribor, Koroška cesta šte. 24.** 3—3 633

„Koranit“ škriljevec zastopstvo in zaloga **Maks Ussar** 9 to Maribor, Gregorčičeva ulica 17. 473

LIVARNA za zvonove in kovine, poprej [1.2. 188 DENZELA SINOVI, MARIBOR] Kopališka ulica 9, je zopet v obratu. — CERKVENE ZVONOVE. — Izdeluje surove litve v vseh kovinah in zlitvinah (bron, medenina, aluminij i. t. d.) — UMETNA LIVARNA reliefi, cerkveni svetilniki. — Vsa oprema za žgalnice, kletarstva, pivovarne, opreme za plin in vodo-vod, opreme za cevi, pipe za pivo, uteži iz medenine lastnega izdelka. Popravljavnica za brizgalne i. t. d. — Inž. J. & H. Böhl.

BAKRENE KOTLE po 40 in 60 litrov vsebine, solidno izdelane, ima v zalogi

Metalokemika d. d. Zagreb Strossmayerova ulica št. 6. Zahtevajte ponudbe! 1—6 431

